



Justitsministeriet
Lovafdelingen

Dato: 19. marts 2007
Dok.: AHN/40305
Strafferetskontoret

Udkast til tale

til brug ved besvarelse af samrådsspørgsmål A vedrørende forslag til folketingsbeslutning om kriminalisering af køb af sex hos prostituerede, der er ofre for trafficking (B 35) torsdag den 12. april 2007 kl. 15.00.

1. Retsudvalget har med dagens samråd bedt mig redigøre for en række spørgsmål, der knytter sig til Det Radikale Venstres beslutningsforslag om kriminalisering af køb af sex hos prostituerede, der er ofre for trafficking.

Som jeg redegjorde for under 1. behandlingen af beslutningsforslaget, har regeringen naturligtvis meget stor sympati for intentionen bag dette beslutningsforslag. Regeringen er således enig i, at vi må gøre alt for at bekæmpe menneskehandel. Det må ske ved at sætte hårdt ind over for bagmændene og ved at hjælpe ofrene, der bliver udsat for kynisk udnyttelse.

Jeg mener i den forbindelse, at vi med regeringens nye handlingsplan til bekæmpelse af handel med mennesker og Rigspolitiets strategi for en styrket politimæssig indsats mod prostitutionens bagmænd har et godt grundlag for den fortsatte indsats på området.

2. I samrådspørgsmålet er jeg bl.a. blevet bedt om at oplyse, om jeg kan bekræfte, at køb af sex hos prostituerede, der er ofre for menneskehandel, efter den gældende straffelov alt andet lige ikke er strafbart.

Det kan jeg bekræfte. Og heri ligger, at det ikke i sig selv er strafbart for en kunde at have et seksuelt forhold til en prostitueret, som er offer for menneskehandel. Men som Justitsministeriet har redegjort nærmere for i en række skriftlige svar til udvalget, kan der foreligge konkrete omstændigheder i den enkelte sag, som indebærer, at der kan blive tale om at straffe kunden.

Det fremgår således af disse svar bl.a., at en kunde efter omstændighederne vil kunne straffes for voldtægt eller medvirken hertil, hvis kunden har samleje med en prostitueret med forsæt til, at den prostituerede ved vold eller trussel om vold er tvunget til samlejet.

Tilsvarende vil en kunde efter omstændighederne kunne straffes for overtrædelse af straffelovens § 217 eller medvirken hertil, hvis kunden har samleje med en prostitueret med forsæt til, at den prostituerede er tvunget til samlejet ved anden ulovlig tvang end vold eller trussel om vold. I de skriftlige svar er som et eksempel her-

på nævnt den situation, at en kunde i forbindelse med et besøg på et bordel konstaterer, at bordellets ejer ved trussel om frihedsberøvelse tvinger en prostitueret til at have seksuel kontakt med kunden

I mine skriftlige besvarelser til Retsudvalget har jeg og så anført, at kunder hos prostituerede i lighed med andre personer kan straffes, hvis de eksempelvis begår eller medvirker til at begå menneskehandel. Det kunne efter omstændighederne være tilfældet for den kunde, som i en periode huser en prostitueret efter aftale med bagmænd, der har transporteret den pågældende prostituerede til landet under anvendelse af frihedsberøvelse og med henblik på udnyttelse ved prostitution.

3. Udvalget har desuden i samrådsspørgsmålet spurgt, om jeg kan bekræfte, at det efter min opfattelse i realiteten ikke er muligt at udforme en straffebestemmelse, som kriminaliserer køb af sex hos ofre for menneskehandel, og som kan anvendes i praksis.

Som jeg var inde på under 1. behandlingen, vil en straffelovsbestemmelse, der kriminaliserer kunders køb af sex hos prostituerede, der er ofre for menneskehandel, efter regeringens opfattelse rejse en række meget vanskelige spørgsmål i praksis.

Det vil ikke mindst rejse det spørgsmål, hvordan man i praksis skal kunne fastslå, at en kunde har haft det fornødne forsæt med hensyn til, at den prostituerede var offer for menneskehandel. Ganske vist kan man pege på, at vi bl.a. har erfaring for, at ofre for menneskehandel i mange tilfælde er kvinder fra en række andre lande. Men det betyder jo ikke, at man i en straffesag uden videre kunne slutte, at en kunde har haft det fornødne forsæt, fordi han har været klar over, at den prostituerede kom fra et bestemt andet land.

Hertil kommer, at den pågældende menneskehandelsforbrydelse i nogle tilfælde kan være begået på et tids-

punkt, der ligger før og måske endda lang tid før, at vedkommende kunde kommer i kontakt med den prostituerede. Det gælder f.eks. i de tilfælde, hvor en udenlandsk prostitueret måske har været udsat for menneskehandel i forbindelse med at være kommet her til landet, men nu er prostitueret under former, hvor hun ikke længere juridisk set er udsat for menneskehandel.

Jeg tror derfor som nævnt, at det ville være overordentligt vanskeligt i praksis at føre det nødvendige bevis for, at kunden vidste eller anså det for overvejende sandsynligt, at den prostituerede var offer for menneskehandel. For som jeg netop var inde på, kan f.eks. det forhold, at den prostituerede er udlænding, ikke i sig selv udgøre et tilstrækkeligt bevis. Og jeg kan heller ikke umiddelbart få øje på andre objektive forhold, der i sig selv kunne være afgørende for bedømmelsen af en kundes forsæt.

I visse tilfælde kan der selvfølgelig for en kunde være særlige tegn på, at en prostitueret kan være offer for

menneskehandel. Eksempelvis gælder det, hvis vedkommende ikke fungerer psykisk normalt, eller hvis den prostituerede opfører sig på en måde, der tyder på, at vedkommendes bevægelsesfrihed er begrænset.

Heller ikke i sådanne tilfælde ville man imidlertid i en straffesag uden videre kunne fastslå, at den prostituerede er offer for menneskehandel. Det ville derfor selv i de netop nævnte tilfælde formentlig blive særdeles vanskeligt at bevise, at kunden har haft forsæt med hensyn til, at der var tale om et offer for menneskehandel.

Bevisproblemer af den nævnte karakter ville i øvrigt formentlig gøre sig gældende i helt særlig grad i tilfælde, hvor kontakten mellem sælgeren af den seksuelle ydelse og kunden etableres på gaden eller på en restaurant. I sådanne tilfælde ville det således være særligt vanskeligt for en kunde at blive klar over baggrunden for, at vedkommende er prostitueret.

Alt i alt betyder det anførte, at man efter regeringens opfattelse må formode, at en bestemmelse som den, forslagsstillerne lægger op til, ikke vil kunne anvendes i praksis. Vi risikerer altså at stå med en bestemmelse, som kun bliver et slag i luften.

4. Hermed er vi ovre i den tredje og sidste del af samrådsspørgsmålet, hvor jeg er anmodet om at komme ind på, om det kunne være formålstjenligt at indsætte den foreslåede bestemmelse i straffeloven, uanset om den kan anvendes i praksis.

Jeg vil gerne i den forbindelse endnu en gang slå fast, at handel med mennesker er en afskyelig forbrydelse. Det er en forbrydelse, hvor bagmændene jægter meget store økonomiske gevinster ved helt skrupelløst at udnytte ofrene og påføre dem store menneskelige omkostninger.

Men uanset hvor alvorlig kriminalitet der er tale om, kommer vi den ikke mere til livs ved at indføre en straf-

febestemmelse, der som sagt efter regeringens opfattelse næppe kan anvendes i praksis.

I tilknytning hertil vil jeg også tilføje – sådan som jeg også gjorde under 1. behandlingen – at jeg har forstået, at politiet i visse tilfælde modtager henvendelser fra kunder i forbindelse med efterforskning af sager om menneskehandel. Hvis vi kriminaliserede kunderne, kunne det derfor muligvis få den utilsigtede effekt, at det i visse tilfælde blev endnu vanskeligere at finde bagmændene i disse sager.

Rigspolitiet har også givet udtryk for, at et eventuelt forbud mod køb af prostitutionsydelser må forventes at føre til ændringer i den måde, prostitutionsydelser udbydes og udføres på. Det ville kunne indebære mere risikobetonede forhold for de prostituerede og gøre det sværere for politiet at efterforske sager i miljøet.

5. Sammenfattende er det derfor regeringens opfattelse, at man i stedet skal koncentrere sig om i praksis at styrke bl.a. den politimæssige efterforskning rettet mod de bagmænd, der er ansvarlige for menneskehandel. Og lige så vigtigt er det at være opmærksom på ofrenes forhold bl.a. ved at arbejde målrettet for, at de ikke risikerer på ny at havne i bagmændenes kløer.

Så det vi har behov for, er en fortsat effektiv indsats i det praktiske arbejde. Og som jeg nævnte før, har vi med regeringens nye handlingsplan til bekæmpelse af handel med mennesker samt Rigspolitiets strategi for en styrket politimæssig indsats mod prostitutionens bagmænd et rigtig godt udgangspunkt for den fortsatte indsats.